

TISZTA LEVEGŐT!

A TÁRSADALMI AKTIVITÁSRA VALÓ NEVELÉS EGY LEHETŐSÉGES PÉLDÁJA

Ebben a cikkben szeretnék nektek bemutatni egy interdiszciplináris, a gyerekek érdeklődésére alapozó, egy valós, életüket érintő problémára reagáló projektet, melyet a Budapest School első iskolájában, a P10-ben valósítottunk meg a gyerekekkel.

Az egész ötlet onnan indult, hogy én 2019 áprilisában csatlakoztam a Greenpeace felhívásához, melyben iskolákat kerestek, akik vállalták, hogy iskolájuk környezetében kihelyeznek egy légszennyezettség-mérő kis fiolát, amelyben egy kémiai átalakulás segített a légszennyező anyagok detektálásában. Jelentkeztem erre a programra, megkaptuk a kis szenzort, kihelyeztük, egy ideig kinn volt, majd jöttek a Greenpeace-től és elvitték analizálni a mintát. A nyári szünetet követően szeptemberben megkaptuk az eredményt, ami nagyon elkeserítő volt, igen magas értéket mutatott az NOx-ekre vonatkozóan, melyek leginkább az autós közlekedésből eredő légszennyező anyagok. Én nagyon elkeseredtem, főleg, hogy az Újlipótvárosban, ahol a P10 található, több, nálunk nagyobb iskola is működik, sok gyermek jár oda. Kiderült, hogy ez az érték azért is olyan magas, mert a dunai hajózásból származó szennyezés még rátesz egy lapáttal. Valahogy mindig bennem volt az, hogy persze városban élünk, de legalább a Duna közelében, az biztosan hoz frissítő légtömegeket. Na, most kiderült, hogy egyáltalán nem így van...

Amikor megkaptam az eredményeket, elhatároztam, hogy ezt a gyerekekkel mindenképpen meg kell beszélni, tájékoztatni kell őket arról, hogy igazából milyen körülmények között élnek, játszanak, futkároznak.

A Budapest Schoolban a tanárok teljes autonómiában dolgoznak, mi határozzuk meg, hogy miről, hogyan és mennyi ideig szeretnénk tanulni a gyerekekkel, azaz szabad kezünk van a tanulásszervezésben. Mi addigra már kikísérleteztük azt, hogy miképpen szeretünk projekteket véghezvinni a gyerekekkel. Általában egy projektmodul három héten keresztül zajlott, a hét 4 napján másfél órában, a pénteki napon pedig teljes egészében a projektcsoportokban dolgoztak a gyerekek. A projekteket mindig egy úgynevezett pitch-csel, vagy más néven érdeklődést felkeltő, motiváló fél órával kezdtük, ahol az összes oda járó gyermek (kb 50 fő, 5-8 évfolyamon) meghallgatta, hogy a tanárai mit szeretnék, majd az érdeklődése mentén választott és elköteleződött az adott projektcsoportba. Ezt a projekttemát a P10 Go Green! címmel illettük, és három projektcsoportot szerveztünk a gyerekekből. Juli kolleganóm egy környezettudatos vállalkozást akart megtervezni és elindítani a gyerekekkel, Kristóf kollégám a városrész (leginkább a Pozsonyi út) környezettudatossági szokat akarta felmérni kérdőívek segítségével, én pedig a Tiszta levegőt címet adtam a témának, melyben ebből a mért légszennyezettségi értékből kiindulva egy akciót akartunk szervezni.

Ebben a cikkben a saját projektcsoportom munkáját szeretném nektek bemutatni.

A projekt kivitelezése során a mellékelt ábrának megfelelő szakaszokon megyünk végig a tanulókkal, ez ebben az esetben is megtörtént. A témaválasztás, csoportalakítás módszere egy forgószínpados minielőadás volt a részemről, egy prezentációban bemutattam a gyerekeknek, hogy mi a probléma, amire megoldást keresek, és körülbelül mit tervezek.

A projektcsoportban érdeklődés alapján a két munkacsoporthoz lehetett csatlakozni:

- Tüntetésszervezők (FFF, Greenpeace, Péter)
- Osztályfőnöki óra megtervezése és előadása (Noár, FFF)

A projektcsoportba azok jelentkezését vártuk, akik szeretnek szervezni, előadni akár idegen emberek előtt is, szívesen elmélyülnek információs anyagokban, szeretnének a tüntetés során irányító szerepet vállalni, érdeklődnek a levegőszennyezéssel, klímaváltozással kapcsolatban, szeretnének tenni valamit az ügy érdekében.

Ez volt az eredeti ötlet, melyben ezt a három dolgot határoztam én meg: szeretnék egy osztályfőnöki órát összerakni, amivel elmegyünk más iskolákba, szervezzünk tüntetést és működünk együtt a civilekkel.

A pitch után megalakult a projektcsoport, és elkezdtük összegyűjteni a már meglévő tudásunkat a légszennyezés kapcsán. Felmértük, milyen készségek, információk, tevékenységek kellenek ahhoz, hogy ezeket a célokat elérjük. Kérdéseket tettek fel a gyerekek, kutattak, meghívott vendégek jöttek és velük is lehetett a felmerülő kérdésekről beszélgetni (Greenpeace, Fridays for Future, Újlipótvárosi Szuperblokk).

E munka közben az is kiderült, hogy a gyerekeket leginkább a tüntetés szervezése érdekli, az osztályfőnöki óra ötletre nem haraptak rá, így azt elengedtem egyelőre. Nekiálltunk a tüntetés szervezésének, melyben az lett a gyerekek által közösen meghatározott cél, hogy az újlipótvárosi iskolák együtt vegyenek részt november 29-én ezen a tüntetésen, majd csatlakozzunk a Fridays for Future által szervezett Globális Klímátüntetéshez. Minden iskolát szerettünk volna a kerületből bevonni, de ez végül nem sikerült, elég elkésztető élmények érték a gyerekeket, amikor elkezdték felhívni a környékbeli iskolákat, aztán végül én felnőttként sem jártam sikerrel. Mindegy, legalább tájékoztattuk őket arról, hogy milyen levegőt szívnak a kerületben.

A szervezés során a gyerekekből organikusan egy figyelemfelhívó utcai plakát és tüntetés transzparenskészítő csoport, valamint egy tüntetésszervező csapat alakult. Velük kitaláltuk, hogy vonuljunk végig hangosan a Radnóti Miklós utca elejétől végig a Pozsonyin a Jászai térig – transzparenssekkel, hangosbemondóval, tájékoztatva az itt élőket a levegő tisztaságáról. Ehhez persze le kell zárni a Radnóti utcát végig a Pozsonyi útig, amihez viszont rendőri engedély, biztosítás kell. A gyerekekkel jártunk benn az Országos Rendőr-főkapitányságon, ahol annyira jó fej rendőr fogadott minket, nagyon komolyan vette a gyerekeket és nagyon alaposan tájékoztattott, majd meg is adta az engedélyt. Készültek a transzparenssek, a plakátok, ezeket kiraktuk számos helyen beltéren is, illetve kültéren is a környéken. A program közben úgy alakult, hogy a Greenpeace a mi tüntetésünk végén, a Jászai Mari téren felállított kis színpadon tervezte megtartani a sajtótájékoztatóját az újabb légszennyezettségi adatok kapcsán, így a gyerekek kitalálták, hogy akkor ez előtt ők is beszédet mondanak, azaz a tüntetés végén három 10 éves gyermek olvasta fel a követeléseit a sajtó képviselői, valamint a megjelent tüntetők előtt.

Visszakanyarodva a projektidőszakunk utolsó, harmadik hetére, a megvalósítási szakasz végéhez közeledtünk. Nov 29-én pénteken összegyűltünk a suliban reggel, az összes gyermek, a tüntetésen résztvevő családtagjaikkal, noÁr is ott volt, és 10:30-kor együtt indultunk el a Radnóti-Kresz sarokra, ahonnan indult a menet. Ott már vártak a rendőrök, akik biztosították az utat. Csatlakoztak hozzánk random emberek is, valamint két másik BPS mikroiskola tanulói, ovisai is. Mindenki láthatósági mellényben, transzparenszel, kántálva, énekelve. NoÁr irányította a tömeget, majdnem százan vortultunk a Jászai Mari térre, ahol a Greenpeace színpadon a gyerekek beszédet mondtak, elénekelték noÁr *Levegőt* című számát, valamint a Greenpeace megtartotta a sajtótájékoztatót. A végén dupla szivárvány alatt készítettünk csoportképet. Nekem olyan élmény volt ez, amit soha nem fogok elfelejteni, és ezt jelezték vissza a gyerekek is. Azt gondolom, hogy ez egy fontos lépés volt azért, hogy megtanítsuk nekik, hogy az aktivizmus miképpen működik, miket lehet elérni, még akkor is, ha kevesen vagyunk. A projektnek egyébként több sajtóvisszhangja is lett, bár a légszennyezésre nem voltunk hatással lokálisan, de az egyénekre biztosan, akik hallottak rólunk. Én például akkor erősödtem meg abban, hogy nem akarok tovább a fővárosban élni, és leginkább a légszennyezés miatt. Tiszta levegőt mindenkinek!

